

FFI - 30337

FFI Forsvarets
forskningsinstitutt

 NTNU

RAMMEAFTALE

FOR

FAGLIG SAMARBEID OG FORSKERUTDANNING

MELLOM

FORSVARETS FORSKNINGSINSTITUTT

OG

**NORGES TEKNISK- NATURVITENSKAPELIGE
UNIVERSITET**

Det er inngått følgende rammeavtale

om

faglig samarbeid og forskerutdanning,
heretter kalt Avtalen,

mellom

Forsvarets forskningsinstitutt,
heretter kalt FFI

og

Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet,
heretter kalt NTNU

1. BAKGRUNN

FFI og NTNU har i en årrekke hatt et samarbeid om forskning og utdanning innenfor en rekke fagområder. Et nytt Senter for Fremragende Forskning innen Autonomous Marine Operations and Systems (AMOS) er opprettet ved NTNU ved Institutt for marin teknikk (IMT) og Institutt for teknisk kybernetikk (ITK).

FFI og NTNU ønsker å formalisere rammene for det fremtidige samarbeidet gjennom en rammeavtale med beskrivelser av forpliktelser og forventede resultat på overordnet nivå. Avtalen regulerer således de overordnede samarbeidsrelasjonene og virkemidler. Den omfatter fagområdene autonome og ubemannede systemer og tilhørende teknologier ved ITK, IMT og FFI.

Avtalen kan utvides til å inkludere andre fagområder og enheter ved NTNU, dersom partene er enige om dette.

2. FORMÅL

Hovedformålet med Avtalen er å videreutvikle og styrke det løpende faglige samarbeid om forskning og utdanning til gjensidig faglig utbytte.

NTNU sin interesse i forskningssamarbeidet er primært knyttet til sivile anvendelser av forskningen og de grunnleggende kompetanseområdene. Samarbeidet er knyttet til fagfelt der «dual use» av teknologi og kompetanse er vel etablert.

FFI ønsker å styrke sin forskning innen autonome og ubemannede systemer, samt å utrede og utvikle militære og sivile anvendelser basert på slik teknologi. FFI ønsker derfor et tett faglig samarbeid med NTNU på dette området. FFI ønsker også å bidra til å utvikle den faglige og undervisningsmessige virksomheten ved NTNU og ser på NTNU som en viktig rekrutteringsarena for FFI.

I tillegg er formålet å fastsette generelle rammer for avtaler om konkrete faglige samarbeidsoppgaver, heretter kalt Fagavtaler, mellom fakultet/institutt eller andre enheter ved NTNU og FFI. Forutsetningen er at Fagavtaler er faglig forankret hos begge parter og at det finnes tilgjengelig finansiering av aktiviteten.

Fagavtaler skal som hovedregel ta utgangspunkt i den til enhver tid eksisterende standardavtale/mal for den aktuelle aktiviteten ved NTNU (oppdrag, bidrag, master i samarbeid med bedrift, osv.)

Avtalen er ikke eksklusiv og skal ikke være til hinder for at noen av partene kan samarbeide med andre.

Avtalen utløser isolert sett ingen ny finansiering fra FFI av aktiviteter ved NTNU.

3. MÅLSETTING

Målet for samarbeidet er å styrke samarbeidsrelasjonene mellom FFI og NTNU slik at man derigjennom bidrar til:

- å frembringe doktorander med faglig relevans for rekruttering til fagområdet.
- at forskerutdanningen ved NTNU får omfang og kvalitet som står i relasjon til behovene innenfor autonome og ubemannede systemer og tilhørende teknologier som navigasjon, fartøystyring og sanntids informasjonsbehandling.
- best mulig ressursutnyttelse i samspill mellom NTNU og FFI.
- å styrke studentenes kompetanse innen bruk av vitenskapelige arbeidsmetoder og utvikle forståelse for hvordan disse metodene gjennom anvendt forskning utnyttes til å bringe teknologi fram til praktiske anvendelser.
- at utdanningen oppdateres og forbedres kontinuerlig.
- at viktige og relevante forskningsområder identifiseres, og at FFI og NTNU søker om felles forskningsprosjekter med ekstern finansiering.
- å etablere ordninger som gjør at personell kan utveksles mellom forskningsmiljøene.

4. VIRKEMIDLER

4.1 Kompetanseutvikling

Kompetanseutviklingen skal skje gjennom masteroppgaver og doktorgradsprogram, utvikling av undervisningsopplegg og samarbeid om utvalgte teknologiprosjekter. Avtalen omfatter følgende områder:

- Doktorgradsstudier.
- Professor- og førsteamanuensisstillinger.
- Professor II stillinger og andre bistillinger.
- Deltidsstillinger i FFI for NTNU-ansatte.
- Veiledning av studenter, prosjektoppgaver, masteroppgaver, praksisplasser o.l.
- Drøfting av og samarbeid om utvikling av kurs og studieplaner, inklusive etter- og videreutdanning.
- Andre typer faglig prosjektsamarbeid.

Ved inngåelse av Avtalen er det identifisert forskningsområder ved

- Senter for Fremragende Forskning innen Autonomous Marine Operations and Systems (AMOS)
- Institutt for marin teknikk (IMT)
- Institutt for teknisk kybernetikk (ITK)

som gir grunnlag for å opprette Fagavtaler mellom disse enhetene og FFI.

4.2 Infrastruktur og utstyr

I samarbeidsprosjekter vil FFI kunne bidra faglig til at NTNU kan etablere og drive egnede laboratorier og annen infrastruktur, gjennomføre feltarbeid og anskaffe tidsmessig utstyr. Dette gjelder spesielt AUR-lab (Applied Underwater Robotics Laboratory) og UAV-lab (Unmanned Aerial Vehicle Laboratory) ved NTNU. Likeledes kan NTNU bidra faglig til driften av FFIs laboratorier og infrastruktur, herunder egnede simuleringsfasiliteter, eksperimentelle ressurser og feltutstyr. Spesielt gjelder dette samarbeid omkring driften av FFIs AUV (HUGIN HUS), som vil bli regulert i en egen avtale, og UAV feltlab.

4.3 Rekruttering og informasjon

Det arrangeres årlige åpne møter som informerer NTNUs studenter og forskere om FFI. Partene samarbeider om rekruttering av studenter.

4.4 Foredrag og seminar

Partene arrangerer foredrag, seminar, workshops o.l. for å drøfte fremtidig utvikling og muligheter. NTNUs fagpersonell tar initiativ til slike tiltak for å formidle muligheter for ny teknologi og faglige utviklingstrekk i forkant av den kommersielle utviklingen. FFI tar initiativ til å presentere industrielle og markedsmessige utviklingstrekk og den betydning dette har for forskning og faglig utvikling. Målgruppen for slike arrangement er ansatte ved FFI og NTNU og andre grupper med relevante faglige interesser.

5. STILLINGER, MASTEROPPGAVER OG DOKTORGRADSPROGRAM

Vitenskapelige stillinger, masteroppgaver og doktorgradsprogram, osv. som omfattes av denne avtalen brukes bevisst i det kontinuerlige samarbeid mellom partene. Doktorgradsoppgaver og masteroppgaver defineres i samarbeid mellom partene. FFI er ansvarlig for at doktorgrads- og mastergradsoppgaver er faglig forankret hos FFI og at det oppnevnes en interessert og faglig ansvarlig kontaktperson for hver enkelt kandidat. Det legges til rette for at doktorgrads-/mastergradskandidaten arbeidsmessig kan dele sin tid fysisk mellom NTNU og FFI. FFI vil aktivt følge fremdriften i doktorgrads-/mastergradsarbeidet gjennom jevnlig faglige møter/seminarer. NTNU skal medvirke til at egnede kandidater blir eksponert for master- og doktorgradsoppgaver ved FFI.

6. KONFIDENSIALITET, ØKONOMISK UTNYTTELSE AV RESULTATER OG PATENTRETTIGHETER

Samarbeidet om doktorgradsarbeider og masteroppgaver gjennomføres i henhold til de til enhver tid gjeldende reglementer og retningslinjer ved NTNU. Disse regulerer bedriftenes, studentenes og faglærers rettigheter med hensyn til konfidensialitet, økonomisk utnyttelse av resultater, patentrettigheter og tvister. Det inngås avtale mellom FFI, doktorgrads-/mastergradskandidat og veiledere(e) ved NTNU i hvert enkelt tilfelle. Gjeldende bestemmelser er vedlagt Avtalen.

Partene bevarer eiendomsretten til resultat, data, ideer o.l. (bakgrunnsinformasjon) som de bringer inn i samarbeidet ved gjennomføringen av andre deler av Avtalen.

Ingen av partene kan publisere bakgrunnsinformasjon, eller resultater som representerer en videreutvikling basert på bakgrunnsinformasjon, uten godkjenning av alle impliserte parter. Når en av partene utarbeider publikasjoner som er et resultat av det faglige samarbeidet, og som er uten medforfatter fra den annen part, skal den andre parten være nevnt i publikasjonene.

Sensitiv informasjon som den ene part stiller til disposisjon eller kommer den andre part i hende som følge av Avtalen, er å betrakte som beskyttet. Informasjonen må ikke offentliggjøres, videreformidles til tredjepart eller benyttes til formål utenfor denne Avtalen uten at det avtales skriftlig med den part som eier informasjonen.

FFI er kjent med at universitets- og høyskoleloven § 1-5(6) bestemmer at det ikke kan avtales eller fastsettes varige begrensninger i de vitenskapelig tilsattes rett til å offentliggjøre resultater, utover det som følger av lov eller i medhold av lov. Styret ved NTNU (eller rektor etter fullmakt) kan samtykke til utsatt offentliggjøring når legitime hensyn tilsier det.

7. ORGANISERING

Det opprettes et kontaktorgan med 2 representanter fra hver av partene. Det oppnevnes personlige varamenn. Leder for kontaktorganet veksler årlig mellom partene. Sekretariatet ivaretas av FFI.

Fra FFI oppnevnes:

- Forskningssjef Nils J. Størkersen
- Forskningssjef Stein Grinaker

Fra NTNU oppnevnes:

- En representant fra Institutt for teknisk kybernetikk
- En representant fra Institutt for marin teknikk

Partene oppnevner fortløpende ansvarlige kontaktpersoner for alle virksomheter og tiltak som iverksettes innenfor rammene av Avtalen. Disse kontaktpersonene og andre kan inviteres til møter i kontaktorganet.

Kontaktorganet møtes 1-2 ganger årlig og skal ha hovedansvar for oppfølging av Avtalen. Dette innebærer blant annet å

- diskutere hovedlinjene for det videre samarbeid.
- behandle faglig innhold i årsplaner og budsjett for virksomhet ved enhetene.
- gjennomgå og behandle status i samarbeidet basert på rapporter fra oppnevnte kontaktpersoner.

8. ANDRE AVTALER - OFFENTLIGHET

Avtalen erstatter ikke tidligere avtaler mellom partene.

Det inngås fagavtaler om konkrete prosjekt og tiltak, innenfor rammen av Avtalen, mellom FFI og berørte institutt/fakultet eller andre enheter ved NTNU.

Avtalen er å anse som et offentlig saksdokument etter Offentleglova og vil fra begge parters side kunne gis ut i kopi til journalister eller andre interesserte i allmenheten, basert på innsynsbegjæring i det enkelte tilfelle.

9. VARIGHET

Avtalen gjelder 3 år fra inngåelse og forlenges deretter med 2 år om gangen dersom den ikke sies opp av en av partene senest 6 måneder før utløpet av en periode. Ved oppsigelse er partene forpliktet til å fullføre alle avtalte konkrete tiltak innen de rammer som er avtalt for disse.

10. TVISTER

Dersom det skulle oppstå tvist om tolkningen eller gjennomføringen av denne avtale, skal tvisten i utgangspunktet søkes løst gjennom forhandlinger. Dersom tvisten ikke er løst innen 2 måneder etter at den ble gjort til gjenstand for forhandlinger, er partene enige om at tvisten skal søkes løst mellom de overordnede departementer KD og FD.

11. UNDERTEGNING OG GODKJENNING

Denne avtalen er undertegnet i 2 eksemplarer, hvorav hver av partene beholder hvert sitt eksemplar.

Kjeller/Trondheim, dato 15/12-2014

For FFI

John-Mikal Størdal
Administrerende direktør

For NTNU

Gunnar Bovim
Rektor

Fastsatt av Rektor 20.01.2012

STANDARDAVTALE

om utføring av masteroppgave/prosjektoppgave (oppgave) i samarbeid med Forsvarets forskningsinstitutt (FFI).

Avtalen er ufravikelig for studentoppgaver ved NTNU som utføres i samarbeid med bedrift.

Partene har ansvar for å klarere eventuelle immaterielle rettigheter som tredjeperson (som ikke er part i avtalen) kan ha til prosjektbakgrunn før bruk i forbindelse med utførelse av oppgaven.

Avtale mellom

Student:	født:
----------	-------

Veileder ved NTNU:

FFI/ekstern virksomhet:

og

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) v/instituttleder
--

om bruk og utnyttelse av resultater fra masteroppgave/prosjektoppgave.

1. Utførelse av oppgave

Studenten skal utføre

Masteroppgave	
Prosjektoppgave	

(sett kryss)

i samarbeid med

Forsvarets forskningsinstitutt

startdato – sluttdato

Oppgavens tittel er:

Ansvarlig veileder ved NTNU har det overordnede faglige ansvaret for utforming og godkjenning av prosjektbeskrivelse og studentens læring.

2. FFIs plikter

FFI skal stille med en kontaktperson som har nødvendig veiledningskompetanse og gi studenten tilstrekkelig veiledning i samarbeid med veileder ved NTNU. FFIs kontaktperson er:

Formålet med oppgaven er studentarbeid. Oppgaven utføres som ledd i studiet, og studenten skal ikke motta lønn eller lignende godtgjørelse fra FFI. FFI skal dekke følgende utgifter knyttet til utførelse av oppgaven:

3. Partenes rettigheter

a) Studenten

Studenten har opphavsrett til oppgaven. Alle immaterielle rettigheter til resultater av oppgaven skapt av studenten alene gjennom oppgavearbeidet, eies av studenten med de reserverasjoner som følger av punktene b) og c) nedenfor.

Studenten har rett til å inngå egen avtale med NTNU om publisering av sin oppgave i NTNUs institusjonelle arkiv på internett. Studenten har også rett til å publisere oppgaven eller deler av den i andre sammenhenger dersom det ikke i denne avtalen er avtalt begrensninger i adgangen til å publisere, jf punkt 4.

b) FFI

Der oppgaven bygger på, eller videreutvikler materiale og/eller metoder (prosjektbakgrunn) som eies av FFI, eies prosjektbakgrunnen fortsatt av FFI. Eventuell utnyttelse av videreutviklingen, som inkluderer prosjektbakgrunnen, forutsetter at det inngås egen avtale om dette mellom student og bedrift.

FFI skal ha en vederlagsfri bruksrett til resultatene av oppgaven, inkludert vedlegg til denne, og kan benytte dette til forskningsformål for Forsvarssektoren med de eventuelle begrensninger som fremgår i punkt 4.

c) NTNU

De innleverte eksemplarer/filer av oppgaven med vedlegg, som er nødvendig for sensur og arkivering ved NTNU, tilhører NTNU. NTNU får en vederlagsfri bruksrett til resultatene av oppgaven, inkludert vedlegg til denne, og kan benytte dette til undervisnings- og forskningsformål med de eventuelle begrensninger som fremgår i punkt 4.

4. Utsatt offentliggjøring

Hovedregelen er at studentoppgaver skal være offentlige. I særlige tilfeller kan partene bli enig om at hele eller deler av oppgaven skal være undergitt utsatt offentliggjøring i maksimalt 3 år, dvs. ikke tilgjengelig for andre enn student og bedrift i denne perioden.

Opgaven skal være undergitt utsatt offentliggjøring i

ett år	
to år	
tre år	

(sett kryss bak antall år hvis dette punktet er aktuelt)

Behovet for utsatt offentliggjøring er begrunnet ut fra følgende:

De delene av oppgaven som ikke er undergitt utsatt offentliggjøring, kan publiseres i NTNUs institusjonelle arkiv, jf punkt 3 a), andre avsnitt.

Selv om oppgaven er undergitt utsatt offentliggjøring, skal FFI legge til rette for at studenten kan benytte hele eller deler av oppgaven i forbindelse med jobbsøknader samt videreføring i et doktorgradsarbeid.

5. Generelt

Denne avtalen skal ha gyldighet foran andre avtaler som er eller blir opprettet mellom to av partene som er nevnt ovenfor. Dersom student og bedrift skal inngå avtale om konfidensialitet om det som studenten får kjennskap til i FFI, skal NTNUs standardmal for konfidensialitetsavtale benyttes. Eventuell avtale om dette skal vedlegges denne avtalen.

Eventuell uenighet som følge av denne avtalen skal søkes løst ved forhandlinger. Hvis dette ikke fører frem, er partene enige om at tvisten avgjøres ved voldgift i henhold til norsk lov. Tvisten avgjøres av sorenskriveren ved Sør-Trøndelag tingrett eller den han/hun oppnevner.

Denne avtale er underskrevet i 4 - fire - eksemplarer hvor partene skal ha hvert sitt eksemplar.
Avtalen er gyldig når den er godkjent og underskrevet av NTNU v/instituttleder.

--

sted, dato

student

--

sted, dato

veileder ved NTNU

--

sted, dato

instituttleder, NTNU

institutt

--

sted, dato

for Forsvarets forskningsinstitutt
stempel og signatur